

МУЗЕЄЗНАВСТВО ТА ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО

УДК 94 (477) «18/19» : 438.41

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ІМЕНІ КОРОЛЯ ЯНА ІІІ У ЛЬВОВІ ТА ЗБІРКА БОЛЕСЛАВА ОЖЕХОВИЧА: ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ КОЛЕКЦІЙ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИХ ПАМ'ЯТОК (1908-1940 рр.)

Наталя Петрик

Національний університет «Львівська політехніка»
Україна, 79013, м. Львів, вул. С. Бандери, 12
e-mail: petryknr@mail.ru

Львів, як провідний культурно-історичний центр Східної Галичини, від найдавніших часів був місцем зіткнення інтересів багатьох народів. Станом на початок ХХ ст. провідні позиції у місті відіграла польська громада, а саме місце визначало свій статус як власне польське. Серед інтелігенції виділялося багато представників знатних польських родів, які займалися збереженням і колекціонуванням пам'яток старовини, що були носіями важливих свідчень багатомістової історії краю. Саме з ініціативи польської інтелігенції, а зокрема відомих колекціонерів і жертводавців, у місті починають відкриватися перші доступні для широкого загалу виставки та виникати перші музейні установи, метою яких було не лише збереження пам'яток історії, але й їх популяризація та пропаганда ідеї належності міста Львова власне польському народу.

З-поміж усіх пам'яток особливим значенням та історичною цінністю володіли предмети зброї й інші пам'ятки військового характеру. Однією з найбільших колекцій зброї станом на першу половину ХХ ст. серед діючих на той час музеїв Львова володів Національний музей імені короля Яна ІІІ, накопичення та формування якої було результатом багаторічної музейної діяльності львівської інтелігенції за сприяння меценатів міста.

Національний музей імені короля Яна ІІІ був заснований у 1908 році. За пропозицією віце-президента міста Львова Тадеуша Рутівського міська рада виділила під новостворений музей, придбану за ініціативою Олександра Чоловського, кам'яницю (пл. Ринок, 6), що

раніше перебувала у власності короля Яна ІІІ Собеського [2, с. 6-7].

Кам'яниця була споруджена коштом грецького купця Константина Корнякта у 1580 році, про що свідчить напис над дверима по вулиці Бляхарській. Будівництво цієї споруди здійснювалось під керівництвом львівського архітектора Петра Барбона [14, с. 3].

З того часу кам'яниця неодноразово змінювала своїх власників. 1623 року за 30 тисяч злотих будівлю придбали отці Кармеліти, а вже 1640 року її було продано белзькому воєводі Якубові Собеському, батькові майбутнього короля Яна ІІІ. З того часу і до початку ХVІІІ ст. кам'яниця перебувала у власності Собеських. Ян Собеський, як король Ян ІІІ, успадкував будівлю від батька, відреставрував її, розширив двір, а також пристосував споруду до всіх необхідних потреб королівської резиденції, яку використовував під час свого перебування у Львові [14, с. 4].

Після смерті Яна ІІІ королевичі Якоб і Константин Собеські у 1709 р. передали кам'яницю великому коронному гетьману Северину Матеушу Ржевському, після чого вона ціле століття перебувала у власності його родини. Останній із представників Ржевуських, дрогибицький староста Йозеф, у 1804 р. продав кам'яницю разом з бібліотекою, картинною галереєю та нумізматичною колекцією графу Олександру Ходкевичу за 627 тис. злотих [14, с. 5].

Граф Ходкевич у 1816 р. продав будівлю Гелені з Горських графині Понінській за 7 тис. дукатів, після якої кам'яницю успадкував її син

Калікст князь Понінський. Новий власник, розуміючи велике значення цієї будівлі, неодноразово заявляв про те, що віддасть її місту під історичний музей, проте відповідного заповіту не залишив. У результаті цього кам'яниця перейшла у власність князів Любомирських, які, також прагнучи зберегти тривале майбутнє цієї важливої для Львова пам'ятки, віддали її у власність місту у травні 1908 р. [14, с. 5-6].

Протягом двостолітнього переходу з рук у руки у кам'яниці неодноразово проводилися реставраційні роботи, часто досить невмілі, у результаті яких було втрачено велику кількість архітектурних деталей попередніх часів. А у час переходу у власність міста на музейні потреби, що було ухвалено Радою міста на вимогу вищезгаданого першого віцепрезидента Тадеуша Рувовського у серпні 1908 р., кам'яниця взагалі перебувала у стані свого найбільшого занепаду [14, с. 6]. За весь період існування та неодноразових реставраційних робіт будівля стала об'єктом нашарування різних стилів.

На відбудову й утримання Музею магістратові міста Львова були надані субвенції, завдяки яким були придбані збірки історичних портретів польських королів, гетьманів, світських і духовних осіб, що відіграли важливу роль у житті народу та держави; пам'ятки, що належали до часу Яна Собеського, зокрема відділ картин і зображень Львова й інших польських міст, багато цікавих цехових пам'яток, предмети муніципальні, міські та музейні, і нарешті особиста зброярня та лапідаріум [10, арк. 7].

Ще однією важливою частиною колекцій Національного музею імені короля Яна III стали пам'ятки, зібрані відомим львівським музейним і культурним діячем, консерватором, істориком та археологом Олександром Чоловським, до яких належали предмети, пов'язані з історією Львова, портрети історичних осіб, стара зброя (24 портрети і 150 зразків зброї та військового обладунку різних часів) [2, с. 8-9].

Зокрема до депозиту Олександра Чоловського належали такі портрети: Кароль князь Лотаринзький, на коні, на фоні битви; Ян Замойський, канцлер і гетьман; Конstantин князь Острозький, воєвода і гетьман, переможець під Оршею; Якоб Собеський, каштелян краківський, батько короля, копія з оригіналу у Жовкві; Ян III, король, копія з портрету у Жовкві; Ян Собеський, як гетьман, копія картини «Битва під Хотиним 1673» у Жовкві; Станіслав Август, король (1764-1795) та ін. [14, с. 11-31].

Одними з найбільших депозитів, що поповнили колекцію Музею, були також депозити д-

ра В. Козловського й оо. Бернардинів у Львові [14, с. 11-31]. Серед портретів польської знаті також знаходилося два портрети Богдана Хмельницького, гетьмана запорозького, один з яких є даром Гелени Дабжанської [14, с. 16, 29].

Урочисте відкриття Музею відбулося 12 вересня 1908 р. [2, с. 9]. Паралельно зі становленням Музею продовжувалося формування його збірок, зокрема і колекції озброєння [4, с. 51]. До 1920 р. Музей регулярно отримував субвенції від австрійського уряду, які, крім того, що йшли на реставраційні та ремонтні роботи приміщень музею, також використовувалися на придбання пам'яток. Зокрема, у грудні 1911 р. було закуплено 15 зразків старої зброї XV-XIX ст. та 33 зразки зброї XVI-XIX ст. [2, с. 9-10]. А на кошти надані у 1912 і 1913 році було закуплено польські портрети XVI-XIX ст., збірку з 33 картин, що прославляла польське військо 1807-1831 рр., 99 предметів старої зброї, монети, медалі [7, арк. 3].

Колекції Музею поповнювалися з різних джерел: предмети закуповували у приватних осіб, на щорічних виставках у Кракові, які організовувало «Товариство прихильників красних мистецтв». Крім того, окремі речі і цілі колекції Музею передавали громадяни Львова [2, с. 10]. У 1914 році збірки Музею збагатилися пам'ятками з колекції Владислава Лозинського, відомого історика Львова та мистецтвознавця, який заповідав свої збірки (зокрема і зброю) місту Львову [4, с. 51].

У 1915 р. відомий колекціонер, доктор права Львівського університету, Болеслав Ожехович передав гміні міста Львова свої збірки, вагоме місце в яких займала колекція зброї [4, с. 51].

Батько Болеслава Ожеховича, Андрій Ожехович, був відомим львівським лікарем, а мати Софія походила з відомих родів Обніських і Сираковських [15, с. 276-277]. Дім Ожеховичів у Львові був місцем культурних і наукових зустрічей, а також тут часто деб'ютували польські митці. Зростаючи в атмосфері пошани до польської науки та культури, Болеслав Ожехович закінчив студії права у Львові. Далше він розпочав свою справу у родинному маєтку у Кальникові під Перемишлем. Колекціонер створив тут цінний приватний музей, основу якого складали пам'ятки, привезені з особистих подорожей за кордон, а також предмети, успадковані від родин Розвадовських (з якої походила дружина Болеслава Ожеховича, графиня Ванда Розвадовська) й Обніських [11, с. 26].

У розпал військових дій на початковому

етапі Першої світової війни збірка опинилася під загрозою знищення, оскільки продовжувала знаходитися у маєтку Ожеховичів у районі обложеного Перемишля у с. Кальників, де перебували російські війська. Цінну колекцію зброї з метою збереження власник заховав у картоплі. У час розпаду бойових дій Болеслав Ожехович звернувся до гміни* міста Львова з проханням врятувати його збірки. З метою встановлення вартості збірки у Кальників було відправлено делегата від Петербурзької Академії Наук професора Євгена Шмурло, який був відповідальним за охорону пам'яток у Галичині. Професор високо оцінив збірку, а тому було прийняте рішення про її перевезення у Львів. Цією відповідальною справою особисто зайнявся Олександр Чоловський [3, с. 8]. Таким чином, завдяки зусиллям міста Львова колекція Болеслава Ожеховича була вивезена та врятована від знищення. Саме тому відомий меценат з великої вдячності передав цю збірку місту у дар [2, с. 11].

Договір про передачу жертводавцем своєї музейно-картинної колекції львівському магістрату був документально оформлений у 1919 році. Згідно цього договору п. Болеслав Ожехович, розглядаючи місто Львів за власність поляків, віддає гміні міста на її утримання всі свої зібрання: картинну галерею, гравюри, скульптурні зліпки, мініатюри, меблі музейного значення, колекцію стародавньої зброї, колекцію скла і порцеляни [8, арк. 3].

Проте жертводавець цим договором не лише закріплював акт передачі колекції, але й висував низку вимог гміні міста Львова щодо її збереження й експонування. Збірка, у силу свого кількісного складу та великої цінності, володіла особливим статусом [4, с. 51]. Однією з умов договору було передбачено, що вся колекція назавжди мала зберігатися й експонуватися як єдина та нероздільна, і носити назву «збірка Болеслава Ожеховича» [8, арк. 3].

Безпосередній нагляд і керівництво над збіркою гміна міста Львова віддала директору Архіву та Національного музею імені короля Яна III доктору Олександрові Чоловському, за особистим побажанням жертводавця [8, арк. 4].

Згідно договору передбачалося, що збірка мала розміщуватися в одній із міських будівель, відповідно облаштованій, захищеній від пожеж, з ясними просторами та чистими залами. Найбільш відповідним приміщенням

для цього вважалася т.зв. Порохова Вежа [8, арк. 3]. Але, через її непристосованість до такої ролі, збірка розташовувалась в одному з філіалів Національного музею імені короля Яна III, а саме у колишньому палаці Владислава Лозинського по вул. Оссолінських, 3 (нині вул. Стефаніка) [2, с. 11-12].

Окремі предмети, що належали до подарованої колекції, були повернені п. Ожеховичу назад для оздоблення його маєтку у Кальникові. Ці предмети були занесені в окремий список і мали перебувати у Кальникові, поки цього буде бажати жертводавець [8, арк. 4]. Проте за кілька місяців до своєї смерті Болеслав Ожехович повернув деякі предмети, що знаходилися у його домі у Львові та Кальникові [11, с. 29].

Крім того, згідно умов договору гміна міста зобов'язалася забезпечити належну консервацію, упорядкування, каталогізацію та науковий опис пам'яток під фаховим наглядом і керівництвом. А також представити ці колекції широкій публіці під належним доглядом від всяких ушкоджень [8, арк. 4].

У випадку невиконання умов договору про пожертву Болеслав Ожехович залишив за собою право скасувати цей дар і розпорядитися колекцією по-іншому [8, арк. 4]. За належним виконанням договору між п. Ожеховичем і гміною міста Львова мала стежити спеціально призначена кураторія, що складалася із п'яти представників польської інтелігенції, які володіли безсумнівним патріотизмом. Крім того, жертводавець залишив за собою право до смерті брати участь в обговореннях кураторії з правом голосу [8, арк. 5].

Договором був також передбачений випадок, якщо Львів внаслідок політичних чи соціальних умов перестане бути польським містом, то ця жертва буде відмінена. У такому разі колекції мають перейти у власність Національному музею на Вавелі у Кракові. Проте, якщо такий захід складно буде здійснити, то кураторія на свій розсуд має відправити колекцію до Варшави, Познані, Вільнюса або Гданська [8, арк. 4-6].

На момент передання гміні міста Львова збірка Болеслава Ожеховича налічувала 998 предметів старовини, з яких 454 одиниці зброї. А інвентарні описи збірки, що були складені працівниками Національного музею імені короля Яна III за дорученням Олександра Чоловського протягом 1925-1926 років, налічували вже 563 одиниці зброї й озброєння. Проте жертводавець продовжував поповнювати збірку пам'яток старовини протягом всього життя [5,

* Самоврядна громада мешканців певної території. – *Ред.*

с. 120-121].

Рада Міста у вдячність меценату за дар 15 вересня 1921 р. прийняла ухвалу про визнання Болеслава Ожеховича за почесного громадянина міста Львова. З цього приводу, а також, щоб відкрити збірку для більш широкої публіки, що передбачалося однією з умов договору, було організовано виставку [11, s. 27].

За заповітом Болеслава Ожеховича, що був складений у Перемишлі 31 липня 1927 р., головним його спадкоємцем стало польське Наукове товариство у Львові [9, арк. 1].

На сьогоднішній день більшість зразків стародавньої зброї, що походять зі збірки Болеслава Ожеховича, зберігаються й експонуються у Львівському історичному музеї та його філіалі Музеї «Арсенал». Серед холодної зброї тут представлені мечі (поясний меч XV ст., виготовлений зброярами міста Пассау, що у Баварії; великий дворучний меч «фламберга», виготовлений в Італії наприкінці XV – початку XVI ст.), шаблі, шпаги (придворні шпаги XVI-XVII ст.), палаші, бойові сокири, тесаки, ножі та кинджали (кинджали з Ірану XVIII ст.; кинджал-кукрі зі Східної Індії XVIII ст.; індонезійський кинджал-кріс XVIII ст.), шоломи, кольчуги, кіраси, списи, арбалети й ін., а також вогнепальна зброя – пістолети (пістолет-револьвер системи Марієтта; пістолет роботи майстра Йогана Андреаса I Кухенрейтера; пара дуельних пістолетів майстра Ф. Христіана Шиллінга), рушниці, гартами [5, с. 121].

Перша світова війна призупинила музейну діяльність у Львові на декілька років. З метою збереження колекцій пам'ятки Національного музею імені короля Яна III були вивезені до Кракова, де зберігалися у сховищах Національного музею протягом 1914-1920 рр. Ще одним лихом для Музею стало захоплення його директора Олександра Чоловського у полон російськими військами, де він перебував до 1917 року [2, с. 10-11]. У період відсутності Олександра Чоловського, а також протягом 1921-1922 рр., коли він очолював музейну підкомісію з питань повернення художніх цінностей з Росії, перебуваючи у Москві та Ленінграді, діяльністю Національного музею імені короля Яна III займався Кароль Бадецький. Він видав перший опис збірки Болеслава Ожеховича, провів велику роботу по складанню каталогу міського Архіву давніх актів, упорядкував збірки Історичного музею та Національного музею імені короля Яна III, а також сприяв доступу до них глядачів [2, с. 12].

У 1921 р. командування округу IV корпусу Війська Польського передало до Національно-

го музею імені короля Яна III на тимчасове збереження колекцію зразків бойової зброї періоду Першої світової війни [4, с. 51].

Міжвоєнний період відзначається тісною взаємодією діяльності Історичного музею та Національного музею імені короля Яна III, а також міського Архіву давніх актів, які перебували на утриманні гміни міста. Проте на період 1920-30-их років більша увага приділялась розвитку саме Історичного музею.

Зокрема колекції Історичного музею з 25 вересня 1921 р. стали доступними для огляду майже щоденно. Збірка Музею становила близько 40 тис. експонатів, що виставлялися у 24 залах огляду, і поділялися на два розділи: I. Старожитності з періоду незалежності Польщі до 1795 року; II. Пам'ятки періоду боротьби за незалежність Польщі 1795-1920 рр. Зокрема, у першому розділі поруч з іншими предметами були представлені зброя, ордени, медалі [2, с. 12]. У 1926 р. з ініціативи Олександра Чоловського місто придбало Історичному музею нове приміщення – «Чорну кам'яницю» (пл. Ринок, 4), що сприяло розширенню його експозиційної діяльності [2, с. 13].

Не стояв на місці і розвиток Національного музею імені короля Яна III. До другої третини XX ст. значно збагатилася його колекція зброї. Станом на 1930-і роки предмети зброї й озброєння експонувалися у двох кімнатах Музею. Перша з них (Zbrojownia I) містила озброєння й обладунки західноєвропейського та польського походження XVI-XVIII ст. (шаблі польські XVIII ст.; кольчуги XVII ст.; гусарські списи XVII ст.; німецькі бойові мечі, шаблі, рапіри XVI-XVII ст. тощо) [13, s. 43-46]. У другій кімнаті (Zbrojownia II) експонувалися зразки озброєння й обладунків зі Сходу переважно XVII-XVIII ст., західноєвропейського походження XIX ст., а також польська зброя наполеонівських часів, періоду Герцогства Варшавського, повстань 1830-1831 і 1863-1864 рр. та зброя часів Першої світової війни [13, s. 58].

Окрім цих двох кімнат, що представляли винятково колекцію зброї, у Музеї був також досить цікавий зал боїв (Komnata bitew), де були представлені полотна баталістичного характеру (дві олійні картини невідомого автора XVII ст. – «Битва під Теревовлею» і «Битва під Львовом» 1675 р. тощо), інші предмети, як елементи битв (ринграф із зображенням Матері Божої XVIII ст., модель замку в Збаражі з околицями), портрети [13, s. 72-74]. Ще два зали, в яких експонувалися пам'ятки, які можна розцінювати як предмети військово-історичного характеру, – це кімната Костюшко

(Komnata Kosciuskowska) (картини битв, портрети, особисті речі Костюшко тощо) та кімната війська польського (Komnata Wojska Polskiego) [13, s. 81-98].

Особливу роль у діяльності львівських музеїв у міжвоєнний період, як і раніше, продовжував відігравати Олександр Чоловський, якого з 1937 р. призначили директором міського Архіву, архівної Бібліотеки, Історичного музею, а також Національного музею імені короля Яна III та збірки Болеслава Ожеховича. Ще однією важливою постаттю був Рудольф Менкіцький, який займав посаду кустоша Національного музею імені короля Яна III та збірок Б. Ожеховича [2, с. 15]. Він створив єдиний у своєму роді картковий ілюстрований каталог зброї, що налічував на 1919 рік 800 малюнків, виконаних тушшю (із загальної на той час кількості 3000 предметів Відділу зброї). Частково цей каталог зберігся в архіві Львівського історичного музею [6].

Про діяльність архіву та музеїв інформував офіційний друкований орган – ілюстрований звіт, який виходив раз на два роки або раз на рік. Видавався він коштом гміни міста Львова [2, с. 15].

Саме на базі Національного музею імені короля Яна III та Історичного музею м. Львова, злиття яких відбулося 8 травня 1940 р., виник Державний історичний музей. Олександра Чоловського було призначено його науковим консультантом [2, с. 17]. На сьогоднішній день більшість колекцій музеїв ХХ ст. зберігаються у Львівському історичному музеї, який володіє однією з найбільших колекцій зброї в Україні [4, с. 50].

Отже, на сьогоднішній день у Львові зосереджена велика кількість предметів військово-історичного характеру, що об'єднані в не одну колекцію, які стали надбанням Львівського історичного музею. Їх накопичення, збереження, як від фізичного знищення, так і від

розграбувань внаслідок складних історичних перепитів на території краю, та зосередження у львівських музейних установах було великою заслугою польської громади, що розпочала активну музейну та консерваторську діяльність у Львові ще на початку минулого століття. Військово-історичні пам'ятки із колекцій львівських музеїв є важливим джерелом вивчення військової історії краю. Тому вони потребують подальших ґрунтовних досліджень та популяризації у науковій літературі.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Крутоус А. До питання формування окремих музейних збірок України та Львова у ХІХ – першій половині ХХ ст. / Алла Крутоус // Наукові записки Львівського історичного музею (далі – НЗ ЛІМ). – Вип. 7. – Л., 1998. – С. 3-13.
2. Крутоус А. З минулого Львівського історичного музею / Алла Крутоус // НЗ ЛІМ. – Вип. 5. – Л., 1996. – С. 3-19.
3. Крутоус А. Львівські музеї і Олександр Чоловський / Алла Крутоус // НЗ ЛІМ. – Вип. 6, частина І. – Л., 1997. – С. 3-13.
4. Мельник Б. Колекція зброї Львівського історичного музею / Борис Мельник // Ми з Львівського історичного... 1893-2003: спецвипуск. – Л.: Новий час, 2004. – С. 50-52.
5. Прокіп А. Колекція зброї Болеслава Ожеховича (на матеріалах збірки Львівського історичного музею) / Андрій Прокіп // НЗ ЛІМ. – Вип. 11. – Львів: Новий час, 2006. – С. 119-126.
6. Терський С.В. Середньовічна зброя у львівських музейних колекціях довоєнного часу: походження і склад / Святослав Володимирович Терський // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – № 555: Держава та армія. – Л., 2006. – С. 13-19.
7. Центральний Державний історичний архів (далі – ЦДІА) України у Львові, ф.55 «Архів давніх актів міста Львова», оп.1, спр.19, арк.3.
8. ЦДІА України у Львові, ф.74 «Болеслав Ожехович», оп.1, спр.1, арк.3-6.
9. ЦДІА України у Львові, ф.74, оп.1, спр.2, арк.1.
10. ЦДІА України у Львові, ф.165 «Музей Яна Собеського», оп.2а, спр.184, арк.7.
11. Jagielska-Burduk A, Markowski D. O lwowskich zbiorach Bolesława Orzechowicza / Alicja Jagielska-Burduk, Dariusz Markowski // Acta Universitatis Nicolai Copernici. – Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo XLII. – Torun, 2011. – S. 25-37.
12. Laszak E. Działalność naukowa Aleksandra Czobowskiego (1865-1944) / Ewa Laszak. – Łódź: Inicjator, 2004. – 176 s.
13. Mekicki R. Muzeum Narodowe im. Króla Jana III we Lwowie. Przewodnik po zbiorach / Rudolf Mekicki. – Lwów, 1936. – 130 s.
14. Muzeum Narodowe imienia Króla Jana III. Przewodnik tymczasowy. – Lwów, 1908. – 31 s.
15. Polski słownik biograficzny. – T. 24. – Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1979. – S. 276-277.

Петрик Наталя *Національний музей імені короля Яна III у Львові та збірка Болеслава Ожеховича: історія формування колекцій військово-історичних пам'яток (1908-1940 рр.)*

Розглянуто процес становлення одного з провідних музеїв польської громади у Львові – Національного музею імені короля Яна III, а також формування у його стінах колекцій військово-історичних пам'яток. Прослідковано долю збірки пам'яток відомого колекціонера та мецената Болеслава Ожеховича, а також відзначено роль окремих представників польської інтелігенції у формуванні та збереженні колекцій львівських музеїв першої половини ХХ ст.

Ключові слова: Національний музей імені короля Яна III, збірка Болеслава Ожеховича, військово-історичні пам'ятки, колекція зброї, польська громада

Петрык Наталья *Национальный музей имени короля Яна III во Львове и собрание Болеслава Ожеховича: история формирования коллекций военно-исторических памятков (1908-1940 гг.)*

Рассмотрен процесс становления одного из ведущих музеев польской общины во Львове – Национального музея имени короля Яна III, а также формирование в его стенах коллекций военно-исторических памятков. Прослежена судьба собрания памятков известного коллекционера и мецената Болеслава Ожеховича, а также отмечена роль отдельных представителей польской интеллигенции в формировании и сохранении коллекций львовских музеев первой половины ХХ в.

Ключевые слова: Национальный музей имени короля Яна III, собрание Болеслава Ожеховича, военно-исторические

памятки, колекція озружся, польская община

Petryk Natalia *The National Museum of the King Jan III in Lviv and Boleslaw Ozhehovych collection: the formation of collections of military historical attractions (1908-1940)*

The article deals with a process of becoming one of the leading museum of the Polish community in Lviv – The National Museum of the King Jan III, and the process of the formation of its military historical collections. The article discusses an important problem of the history of the collection one of the famous collector and philanthropist Boleslaw Ozhehovych. The article is on the role of Polish intelligentsia in the formation and saving Lviv museum collections of the first part of XX century. A contribution of any public and scientific figures in the museum construction has been revealed. The main figure in process of museum formation in Lviv was collector, museum and cultural activist, historian and archaeologist Alexander Cholovscy.

The national factor was one of the most important in a public life of Lviv at that time. Polish community strived to create their own independent state. Its desire was represented in a museum construction. After the World War II Lviv museums were reorganized. In 1940 all military and historical attractions have been focused in the new Lviv Historical Museum. Nowadays all these collections are the important source for learning the military history. They need the further research.

Keywords: *The National Museum of the King Jan III, Boleslaw Ozhehovych collection, military historical attractions, weapons collection, Polish community*

Рецензенти:

Кривошея І.І., к.і.н., професор

Тробські Мацей, доктор габілітований, професор

Надійшла до редакції 15.06.2016 р.